

Фонд за науку
Републике Србије

Улога фолклора у очувању и ревитализацији русинског језика у Војводини*

Стефана Пауновић Родић
stefanapaunrodic@fil.bg.ac.rs

Универзитет у Београду
Филолошки факултет
Катедра за славистику

*Истраживање се реализује уз финансијску подршку Фонда за науку Републике Србије, пројекат бр. 7736100,
Рањиви језици и језички варијетети у Србији (VLingS).

Предмет и циљ истраживања

- Русини и русински језик у Србији
 - Попис 2022. године:
 - 11483 Русина
 - 8725 матерњих говорника русинског језика
 - Попис 2011. године: 14246 Русина
- Пројекат:
 - Рањиви језици и језички варијетети у Србији, програм Идеје (<https://vlings.rs/>)
- Материјал – 78 упитника
 - Нови Сад (23 испитаника)
 - Куцура (26 испитаника)
 - Руски Крстур (29 испитаника)

Предмет и циљ истраживања

- Фолклор - вид културног понашања који настаје било где да се људи сусретну и комуницирају користећи, свесно или несвесно, естетске и наративне обрасце (Antonijević 2023: 48).
- Комуникативно понашање – употреба језика у хомогеним групама.
- Културне манифестације као места сусрета.
- Културне манифестације ≈ организоване сценске представе народне музике, игре, песме и обичаја, кроз излагање и парадирање у народним ношњама у неким пригодним ситуацијама попут националних и верских празника и прослава (фолклоризми; Bauzinger 2002: 174–196 према Antonijević 2023: 104).
- Самопрезентација?

Методологија истраживања

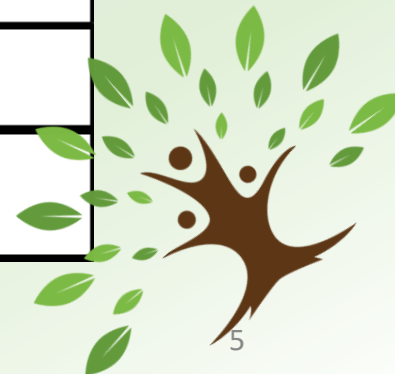
X KULTURNE MANIFESTACIJE				
1. DA LI ZNATE DA LI U SRBIJI POSTOJE KULTURNE MANIFESTACIJE POSVEĆENE RUSINSKOJ ZAJEDNICI (NPR. MUZIČKI FESTIVALI, SEDELJKE, FOLKLORNE MANIFESTACIJE)? zaokružiti broj →	1. DA 2. NE 3. Ne znam.	2. AKO POSTOJE, KOJE MANIFESTACIJE SU U PITANJU? zaokružiti broj(eve), upisati →	1. Muzički festivali 2. Pozorišni festivali 3. Filmski festivali 4. Izložbe 5. Predavanja	6. Folklorne manifestacije 7. Verske manifestacije 8. Jezičke manifestacije 9. Kulinarske manifestacije 10. Drugo: _____
3. DA LI STE VI NEKADA PRISUSTVOVALI TIM MANIFESTACIJAMA? zaokružiti broj →	1. DA 2. NE	4. AKO JESTE, KOJIM MANIFESTACIJAMA STE PRISUSTVOVALI? zaokružiti broj(eve), upisati →	1. Muzički festivali 2. Pozorišni festivali 3. Filmski festivali 4. Izložbe 5. Predavanja	6. Folklorne manifestacije 7. Verske manifestacije 8. Jezičke manifestacije 9. Kulinarske manifestacije 10. Drugo: _____
5. DA LI U SRBIJI POSTOJE UDRUŽENJA ILI KULTURNI CENTRI GDE IMATE PRISTUP RUSINSKOJ KULTURI I JEZIKU? zaokružiti broj, upisati →	1. DA 2. NE 3. Ne znam.	Navedi koja (ako je odgovor DA)		

Методологија истраживања

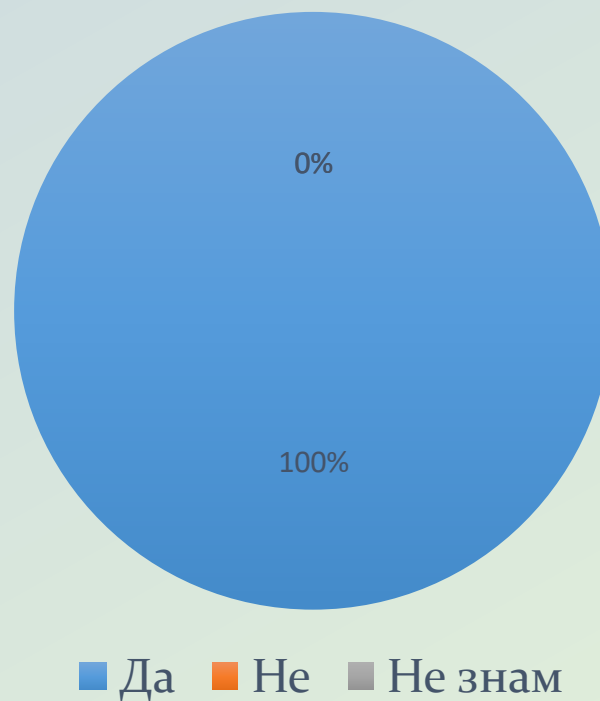
XIV OČUVANJE I REVITALIZACIJA JEZIKA			
1. DA LI U VAŠEM OKRUŽENJU POSTOJE AKTIVNOSTI VEZANE ZA OČUVANJE ILI OBNOVU (REVITALIZACIJU) RUSINSKOG (zvanične ili privatne inicijative)? zaokružiti broj →	1. DA 2. NE 3. Ne znam.		
2. AKO POSTOJE, KOJE AKTIVNOSTI SU U PITANJU (NPR. JEZIČKE RADIONICE, ŠTAMPANJE PUBLIKACIJA, PREVOĐENJE DELA NA RUSINSKI, UVOĐENJE RUSINSKOG U ŠKOLE)? upisati →		3. AKO NE POSTOJE, DA LI BISTE ŽELELI DA SE TAKVE AKTIVNOSTI UVEDU? zaokružiti broj →	1. DA 2. NE 3. Svejedno mi je.
4. DA LI JE ZA VAS VAŽNO DA OČUVATE/ OBNOVITE (ODN. NAUČITE) RUSINSKI? zaokružiti broj →	1. DA 2. NE 3. Svejedno mi je.	5. ZAŠTO JE VAŽNO? upisati →	
6. DA LI JE ZA VAS VAŽNO DA SE RUSINSKI PRENOSI NA MLAĐE GENERACIJE? zaokružiti broj →	1. DA 2. NE 3. Svejedno mi je.	7. DA LI JE ZA VAS VAŽNO DA SE RUSINSKI UVEDE ILI ZADRŽI U ŠKOLAMA U SRBIJI? zaokružiti broj →	1. DA 2. NE 3. Svejedno mi je.
8. DA LI SE RUSINSKI JEZIK GUBI? zaokružiti broj →	1. DA 2. NE 3. Ne znam.		
9. ŠTA BI, PO VAŠEM MIŠLJENJU, TREBALO UČINITI DA SE RUSINSKI OČUVA ILI OBNOVI? upisati →			

Резултати

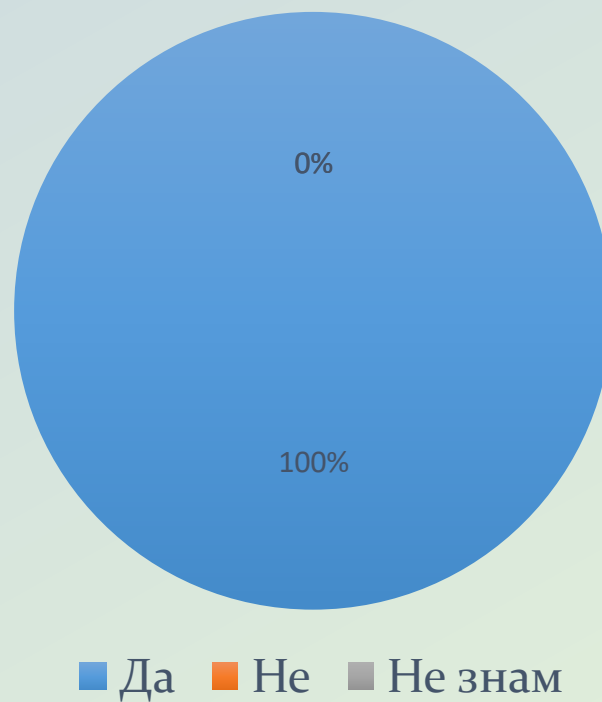
Да ли у Србији постоје културне манифестације посвећене русинској заједници?

Резултати

Да ли сте некада били на некој од тих манифестација?

Резултати

- *Червена ружа / Червене пупче, Коцурска жатва, Ружова заградка, Веселинка...*

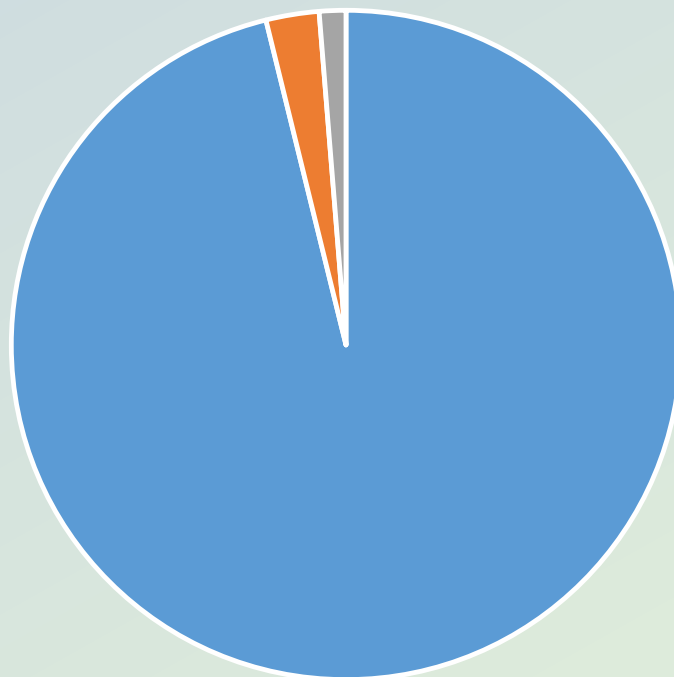
*Истраживање се реализује уз финансијску подршку Фонда за науку Републике Србије, пројекат бр. 7736100, Рањиви језици и језички варијетети у Србији (VLingS).

Резултати

Да ли се русински језик у Србији губи?

■ Да ■ Не ■ Не знам

*Истраживање се реализује уз финансијску подршку Фонда за науку Републике Србије, пројекат бр. 7736100, Рањиви језици и језички варијетети у Србији (VLingS).

Закључак

- Улога фолкорних манифестација није кључна у ревитализацији језика: не проширују функционалне домене употребе језика нити директно утичу на раст броја изворних говорника.
- У складу са комуникативним навикама припадника русинске заједнице, отвара могућност употребе језика и важан је фактор опстанка заједнице.

Фонд за науку
Републике Србије

Хвала на пажњи!

*Истраживање се реализује уз финансијску подршку Фонда за науку Републике Србије, пројекат бр. 7736100,
Рањиви језици и језички варијетети у Србији (VLingS).

